

เครื่องหมายการค้าเป็นประเภทหนึ่งของทรัพย์สินทางปัญญา และเป็นทรัพย์สินที่มีลักษณะแตกต่างจากสิทธิบัตร หรือสิทธิบัตรทั่วไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้นหากนำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้กับเครื่องหมายการค้าก็จะไม่สอดคล้องกับหลักการของเครื่องหมายการค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการได้สิทธิในเครื่องหมายการค้าระหว่างสมรส ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ถือว่าเป็นสินสมรส ดังนั้นสามีและภริยาจึงมีสิทธิในเครื่องหมายการค้าคนละกึ่งหนึ่ง

จากการศึกษาพบว่า เมื่อคู่สมรสหย่าขาดจากกันจะต้องมีการแบ่งสินสมรส หากยังมิได้แบ่งสินสมรสทรัพย์สินดังกล่าว ย่อมเป็นกรรมสิทธิ์ร่วมระหว่างชายและหญิงซึ่งการจัดการเครื่องหมายการค้าที่เป็นสินสมรสนั้นจะต้องเป็นไปตามหลักการสิทธิร่วมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทำให้ชายและหญิงย่อมมีสิทธิใช้เครื่องหมายการค้า โอนเครื่องหมายการค้า หรืออนุญาตให้บุคคลอื่นใช้เครื่องหมายการค้าได้ เพราะประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์อนุญาตให้เจ้าของรวมคนหนึ่ง ๆ มีสิทธิใช้ทรัพย์สินได้ถ้าไม่ขัดต่อสิทธิแห่งเจ้าของรวมคนอื่น และมีสิทธิจำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันเฉพาะส่วนของตนได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของรวมทุกคน ดังนั้น หากทั้งชายและหญิงต่างก็ใช้เครื่องหมายการค้ากับกิจการหรือสินค้าของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นสินค้าประเภทเดียวกันด้วยแล้วก็อาจก่อให้เกิดปัญหาความสับสนหลงผิดของผู้บริโภคได้ เนื่องจากมีสินค้าประเภทเดียวกันที่ใช้เครื่องหมายการค้าเหมือนกันแต่มาจากแหล่งกำเนิดหรือผู้ผลิตสองราย ซึ่งขัดกับหลักการหรือเจตนารมณ์ของเครื่องหมายการค้าที่นอกจากจะคุ้มครองเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่มีให้ผู้ใดกระทำการละเมิดนำเครื่องหมายการค้าไปใช้แล้วยังคุ้มครองในส่วนของผู้บริโภคอีกด้วย โดยช่วยให้ผู้บริโภคสามารถแยกแยะความแตกต่างหรือคุณภาพของสินค้าและทราบถึงแหล่งกำเนิดของสินค้า

ดังนั้นเพื่อป้องกันการสับสนของผู้บริโภคและให้การใช้สิทธิในเครื่องหมายการค้าของคู่สมรสสอดคล้องกับหลักการของเครื่องหมายการค้า ผู้เขียนจึงเห็นควรให้มีการกำหนดวิธีการจดทะเบียนหรือข้อจำกัดในการใช้เครื่องหมายการค้าที่เป็นสินสมรสหรือกรรมสิทธิ์ร่วมเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้น เช่น กำหนดให้ชายและหญิงใช้สิทธิของเครื่องหมายการค้าต่างกันเพื่อแสดงความแตกต่างระหว่างสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าเดียวกันซึ่งทำให้ผู้บริโภคสามารถแยกแยะถึงแหล่งที่มาของสินค้านั้นได้ เป็นต้น

Trademarks are categorized as a kind of intellectual property with characteristics differing from those of movable or immovable property as defined in the Civil and Commercial Code. Therefore, when the provisions of the Civil and Commercial Code are applied to trademarks, it is found that these provisions are incompatible with the special legal principles used in dealing with trademarks. This is especially the case when it comes to trademark rights as between spouses. Under the Civil and Commercial Code, trademarks are considered as being the joint property of married partners. Therefore, husband and wife are each entitled to half of the trademark rights.

Findings are as follows:

When the married couple are divorced, joint property must be divided. If the property held jointly has not yet been divided, husband and wife still maintain co-ownership. Trademark management in such cases must therefore be in accordance with the stipulations concerning co-ownerships in the Civil

and Commercial Code. These stipulations grant both spouses the right to use the trademark, transfer the trademark, or to give consent to other individuals to use the trademark. The Civil and Commercial Code allows a co-owner to have the right to use joint property if such use does not violate the rights of other co-owners, as well as granting the co-owner the right to sell or create obligations without having to obtain consent from the other co-owners.

Consequently, if both spouses use the same trademark in the same line of business or with the same product, consumers could become confused in view of the fact, for example, that the same product with the same trademark actually has two separate origins or manufacturers. However, such a state of affairs is incompatible with the intent of principles designed to regulate and protect the use of trademarks. Not only does this state of affairs militate against the principle that trademark owners should be protected from copyright infringement, but also against the principle that consumers must be protected. In this last case, consumers are not being afforded protection, inasmuch as they could be denied the right to judge different products by their distinct characteristics, quality, and origin without being misled or otherwise confused.

To guard against consumer confusion and to insure the rights of both spouses in respect to shared trademarks, the law should be amended so as to ensure that it is compatible with trademark principles. Accordingly, the researcher suggests that methods of registration stipulating limitations and conditions be developed that are applicable to trademarks possessed by both

spouses in a marriage in which there is co-ownership in order to obviate potential problems. An example of a measure that could be taken in this connection is for husband and wife to use distinctive colors for the products in question in order to distinguish products using the same trademark. A simple device such as this would obviate consumer confusion when the same trademark is used for products of different provenance.